

с 1960 по 2002 г. / М. Де Сальвиа. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2004.

5. Воронов А. Ф. Принципы гражданского процесса: прошлое, настоящее, будущее: монография / А. Ф. Воронов. – М.: Городец, 2009. – 494 с.

Коваль Тетяна Олександрівна,
студентка гр. БП-1-16
Кулак Наталія Валеріївна,
к.н. з д.у., доцент кафедри
приватного та публічного права
факультету підприємництва та права
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

УДК 347.965.1

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО АДВОКАТУРУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Зараз, курс орієнтації нашого законодавства на європейське, більш ніж очевидний, так як де-факто, у зовнішній політиці наша держава орієнтована на країни Європейського Союзу. Це передбачає поступове створення правової та демократичної держави, відповідної стандартам ЄС. Після того, як були визначені основні напрямки співпраці, була розроблено «Програму інтеграції України до Європейського Союзу». За цією програмою, Україна виробила стратегію співробітництва у сфері: економіки, науки, права, культури тощо. Однією з основних умов досягнення мети - інтеграції України до правового, економічного простору ЄС, є побудова досконалої системи адвокатури, яка б забезпечила її ефективне функціонування в умовах демократичної розбудови держави. Також, важливою умовою є створення законодавства, норми б якого ефективно взаємодіяли з інститутом адвокатури.

Неможливо побудувати правову державу в якій не функціонують належним чином правові інститути, а одним з них є адвокатура. Вона покликана професійно виконувати правозахисну функцію. Рівень адвокатури, не в останню чергу пов'язаний з ступенем її незалежності, обсягом прав адвоката, рівнем забезпеченості громадян правовою допомогою, професіоналізм. Тільки демократичні засади розвитку адвокатури, її незалежність, перетворили цей інститут в гаранта забезпечення прав і свобод людей.

На сьогодні, відносини, які пов'язані з адвокатською діяльністю, а також правова основа, принципи побудови і функціонування адвокатури в Україні врегульовано Законом "Про адвокатуру і адвокатську діяльність". Введений у дію у 1992 р., Закон побудовано на досить демократичних

засадах, з урахуванням багатьох міжнародно-правових документів, котрі регламентують діяльність адвокатури, концепція зазначеного Закону побудована на загальноприйнятих міжнародних стандартах.

Відповідно до прийняття у 1996 р. нової Конституції та інших нормативних актів, Закон потребує подальшого розвитку, внесення змін та доповнень. Закон неодноразово доповнювався у 2012, 2015 та 2016 роках, це дозволило йому ефективно підлаштовуватись під активні реформи у країні, а також на постійне імплементацію європейських норм у нашу державу. Зміни мають слугувати демократизації правової системи України, її належному функціонуванню, посиленню гарантій захисту прав і свобод людини. Це допоможе посилити правозахисну діяльність адвокатури, забезпечить її організаційне зміцнення, додержання нею конституційних завдань і, водночас, збільшить відповідальність адвокатів за виконання професійних обов'язків.

Проблеми вдосконалення Закону активно обговорюються протягом останніх років. На розгляд Верховної Ради внесено декілька законопроектів, метою котрих є зміцнення адвокатури як правового, незалежного інституту. Закони та інші нормативно-правові акти щодо розвитку та функціонування інституту адвокатури в Україні мають відповідати стандартам Європейського Союзу в цій галузі.

Варто зазначити що Українське законодавство у галузі адвокатури має перебувати у сфері регулювання законодавства Європейського Союзу. Це можна трактувати як необхідність відповідності нашого Закону, загальному кодексу правил для адвокатів країн Європейського співтовариства – від жовтня 1988 р. А також рекомендаціям Парламентської Асамблеї Ради Європи від 26 вересня 2005, та резолюції 78 (8) Комітету Міністрів Ради Європи про юридичну допомогу та консультації від 2 березня 1978 р. Якщо данні положення будуть додержуватись, то це сприятиме вирішенню ряду питань адвокатської діяльності, встановленню правових основ, принципів функціонування адвокатури в Україні, розширить можливості функціонування адвокатури в Україні. Загальний кодекс правил є міжнародним документом, який регулює діяльність адвокатів у країнах Співтовариства, визначає особливу роль та місце адвоката у суспільному житті будь-якої країни-учасниці ЄС.

Для того щоб посісти визначне місце у суспільстві, адвокатура має розвиватися, залучати до свого розвитку видатних правознавців, не ізолюватися в своєму розвитку. Відповідно до законодавства України адвокатура є інститутом незалежним і недержавним. Тому критично слід поставитись до спроб структурувати українську адвокатуру в нових проектах законів про адвокатуру, зокрема, до намагання утворити загальнодержавний орган адвокатського самоврядування — Національну професійну палату адвокатів, членство у якій має бути обов'язковим. Зазначена спроба викликає сумнів, оскільки цим порушується принцип адвокатської незалежності. Як варіант об'єднання може мати місце лише на

умовах добровільності членства, коли кожен адвокат самостійно вирішуватиме для себе необхідність та доцільність брати участь у ньому. Загальний кодекс правил у Розділі II визначає, що завдання, виконувані адвокатом у процесі професійної діяльності, вимагають абсолютної незалежності останнього і відсутності будь-якого впливу на нього. Отже, закріплена у чинному законодавстві України норма про незалежність і недержавність інституту адвокатури збігається з нормами законодавства Європейського Союзу і зміни не потребує.

Однією з найважливіших проблем організації адвокатури є оплата юридичної допомоги. У світовій практиці це питання вирішується так - розмір гонорару адвоката, який визначається у розумних межах і співвідносний з характером послуг останнього, має бути заздалегідь відомий клієнту в повному обсязі. Незалежно від існування угоди між клієнтом і адвокатом, розмір гонорару регулюється згідно із статутом адвокатського об'єднання, членом якого є адвокат. У разі одночасного членства останнього у декількох об'єднаннях, застосовується той статут, зміст якого найбільше відповідає змісту договору, укладеному між сторонами. Якщо адвокат вимагає попередньої виплати гонорару або компенсації можливих витрат, пов'язаних з виконанням замовлення клієнта, ці суми не повинні перевищувати розумних розмірів. У разі нездійснення клієнтом попередньої оплати, адвокат має право відмовитися від подальшої участі у розгляді справи або від надання послуг клієнту. Данні стандарти вже закріплені в законодавстві провідних країн та дотримуються на практиці, у нас же, у законі, вони закріплені тільки частково.

Висновок.

Отже, проблема адаптації українського законодавства про адвокатуру до європейських стандартів є надзвичайно актуальною в останні роки. Постійний рух в сторону Європейського законодавства та цінностей, потребує постійної розробки нашої законодавчої бази. Порівняно з іншими нормативно-правовими актами України, Закон «Про Адвокатуру» майже повністю вже відповідає європейським стандартам та європейським актам, що регулюють дану сферу відносин. Але все-таки, ряд положень, як питання гонорару, все ще не визначені, або частково визначені в законі.

Очевидно що такий важливий інститут для захисту прав та свобод як адвокатура, має пріоритетну важливість для законодавця, бо він відіграє визначну роль у побудові правової держави. І вже згодом, дана частина законодавства буде повністю відповідати Європейським нормам, не в останню чергу через те, що наша держава загалом перебуває у стані постійних реформ та розбудови, на шляху до держави, де права і свободи громадян будуть невинно дотримуватись за допомогою інституту адвокатури.

Список використаних джерел:

1. Про адвокатуру і адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. Редакція від 05.01.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
2. Загальний кодекс правил для адвокатів країн європейського співтовариства: Міжнародний документ Європейське економічне співтовариство від 01.10.1988 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343.
3. Матвеев П. Історія адвокатури. Правовий статус адвокатури, адвокатська діяльність / П. Матвеев // Юридичний журнал. – 2013. – № 1.
4. Лахтіонова Р. Організаційно-правові форми здійснення адвокатської діяльності / Р. Лахтіонова // Адвокатське бюро. – 2013. – № 1. – С. 16–20.

Коваль Тетяна Олександрівна,
студентка гр. БП-1-16
Кулак Наталія Валеріївна,
к.н. з д.у., доцент кафедри
приватного та публічного права
факультету підприємництва та права
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

УДК 347.965.6

ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ, ПОВНОТИ ТА СВОЄЧАСНОСТІ НАДАННЯ АДВОКАТАМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПЕРВИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної первинної правової допомоги здійснюється комісією, яка діє на основі Положення «Про Комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги» від 17.12.2012 р.

Комісія з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги (далі – Комісія) є постійно діючим колегіальним органом, який утворюється радою адвокатів регіону
Комісія підконтрольна та підзвітна раді адвокатів регіону.

Значної уваги заслуговує питання про розмежування юрисдикцій та повноважень між Комісією з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги (далі – Комісія), кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури (далі – КДКА) та центрами з надання БВПД.

Представляється, що при розмежуванні юрисдикції КДКА та Комісії слід виходити з того, що надання неякісної, несвоєчасної чи неповної